

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ИСКРЕНОВИЋ против СРБИЈЕ

(Представка број 39427/23)

ПРЕСУДА

Члан 6. став 1. (кривична оптужба) и члан 6. став 3 (д) • Правично суђење • Начело једнакости „оружја” • Обезбеђивање присуства сведока • Укупна правичност прекршајног поступка нарушена је одбијањем домаћих судова да прибаве објективни доказни видео материјал и да саслушају сведока одбране који може да пружи алтернативни исказ • Одбрана спречена да ефективно оспори тужиоца • Неуспех домаћих судова да спроведу стварно испитивање релевантности предложених доказа • Недостатак релевантних и довољних разлога

СТРАЗБУР
16. јун 2026. године

Ова пресуда ће постати правноснажна у околностима утврђеним у члану 44. став 2. Конвенције. Она може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Искреновић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Ioannis Ktistakis, *председник,*

Lətif Hüseynov,

Darian Pavli,

Úna Ní Raifeartaigh,

Mateja Đurović,

Canòlic Mingorance Cairat,

Vasilka Sancin, *судије,*

и Milan Blaško, *секретар Одељења,*

Имајући у виду:

представку против Републике Србије (број 39427/23) поднету Суду према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција”) од стране српског држављанина, господина Јована Искреновића (у даљем тексту: „подносилац”), дана 23. октобра 2023. године;

одлуку да се Влада Републике Србије (у даљем тексту: „Влада”) обавести о притужбама у вези са правом подносиоца на правично суђење и на мирно уживање његове имовине према члану 6. Конвенције и члану 1. Протокола број 1 уз Конвенцију, тим редоследом, те да се остатак представке прогласи недопуштеним;

Запажања страна у спору;

Након већања на затвореној седници одржаној 19. маја 2026. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

УВОД

1. Главно питање у предметном случају јесте да ли је одбијање домаћих судова да позову сведока у корист подносиоца, и да прибаве видео-материјал који је он предложио као доказ, представљало повреду његових права према члану 6. ст. 1. и 3 (д) Конвенције.

ЧИЊЕНИЦЕ

2. Подносилац је рођен 1986. године и живи у Београду. Њега је заступала госпођа Г. Станишић, адвокатица из истог града.

3. Владу је заступала госпођа З. Јадријевић Младар, њена заступница.

4. Чињенице предмета се могу сумирати на следећи начин.

I. ПОЗАДИНА

A. Чињенични контекст пандемије заразне болести COVID-19 у Републици Србији

5. Од почетка марта 2020. године, Влада Републике Србије је увела низ мера против ширења заразне болести COVID-19, укључујући ограничења одређених основних права. Ванредно стање широм земље проглашено је 15. марта и остало је на снази све до 6. маја. Током тог периода примењене су разне рестриктивне мере, укључујући општу забрану кретања (*lockdown*) широм земље, ограничења кретања и путовања, забрану јавних окупљања и полицијски час. Након укидања ванредног стања, власти су постепено ублажиле наведена ограничења. Међутим, од средине јуна 2020. године забележен је поновни пораст броја заражених лица на дневном нивоу, што је довело до увођења додатних превентивних мера (укључујући захтеве за одржавање физичке дистанце, односно међусобног растојања између два лица и обавезно ношење заштитних маски за лице), те поновног увођења ванредног стања у неколико општина.

6. Даном 7. јула 2020. године власти су јавно објавиле да ће, услед повећања броја смртних случајева повезаних са вирусом, јавна окупљања група са више од пет људи бити забрањена од 8. јула 2020. године. Оне су даље указале на то да ће у Београду вероватно бити уведено полицијско време, у трајању од 18.00 часова до 13. јула до 5.00 часова, и да ће се ова мера вероватно примењивати и широм земље.

7. У периоду између 7. јула и почетка августа 2020. године одржани су протести на разним локацијама широм земље у знак противљења предложеним мерама. Најмасовније демонстрације су одржане у Београду, где је неколико демонстраната ухапшено након инцидената у којима је учествовала полиција.

B. Верзија догађаја подносиоца

8. Подносилац је навео да је 11. јула 2020. године, око 19.25 часова, шетао Булеваром краља Александра у центру Београда. Са собом је носио ранац, а на потиљку је имао маску Анонимуса¹ (или маску са ликом Гаја Фокса). Он је изјавио да није уочио ниједног полицијског службеника у својој близини. У једном тренутку је чуо кораке и некога иза себе како виче „Стани”. Не знајући ко му се обратио, почео је да бежи. Полицијски службеници су га сустигли, оборили на земљу и наредили му да седне. Он ниједног тренутка није вређао полицијске службенике. Полицијски службеници су тражили на увид његову личну карту, коју је он показао. Након провере личне карте, један од полицијских службеника је изјавио да је „чист”. Полицијски службеници су претражили његов ранац и пронашли две мале флашице са водом. Затим су га упитали за маску и обавестили да ће због ње бити приведен у полицијски притвор. Према речима подносиоца, пролазници су се окупили око њега и полицијских службеника, а он их је замолио да сними његово хапшење, што су поједини посматрачи и

учинили. Полицијски службеници су наредили пролазницима да се разиђу и рекли им да престану са снимањем. Подносилац је даље навео да га је полицијски службеник са иницијалима М.В. напао у полицијском возилу на путу до полицијске станице.

С. Владаина верзија догађаја

9. Влада је навела да је 11. јула 2020. године, око 19.25 часова, полицијска патрола била на дужности у Булевару краља Александра у Београду. Док су полицијски службеници пролазили улицом, подносилац је прошао поред њих и упутио им низ увредљивих и погрдних коментара на рачун полиције. Затим се удаљио, а један од полицијских службеника га је пратио како би га зауставио и идентификовао. Када му је наређено да стане, подносилац се окренуо према полицијском службенику, а затим се поново окренуо и наставио да трчи у истом правцу. Полицијски службеник је појурио за њим и, након отприлике 20 метара, подносилац се саплео и пао. Полицијски службеник му је потом пришао и ухапсио га. Након тога је одведен у полицијску станицу и задржан уз образложење да је ухваћен у извршењу прекршаја, да не може одмах бити изведен пред прекршајног судију и да постоји основана сумња да би се могао дати у бекство или наставити са извршавањем прекршаја.

1 Маска са ликом Гаја Фокса, позната и као маска из стрипа/филма „В као вендета” или маска хакерско-активистичке групе Анонимус, јесте стилизовани приказ Гаја Фокса, једног од завереника који стоје иза Барутне завере из 1605. године. Ову маску је дизајнирао илустратор Дејвид Лојд за потребе своје графичке новеле „В као вендета”, а иста је касније постала широко коришћена као симбол протеста и анти-естаблишмент покрета, укључујући и од стране онлајн групе Анонимуси

II. ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК ПРОТИВ ПОДНОСИОЦА

10. Дана 12. јула 2020. године полиција је иницирала прекршајни поступак против подносиоца, тврдећи да је вређао службена лица приликом вршења њихових службених дужности, кршећи члан 22. Закона о јавном реду и миру (видети став 22 у наставку). Поступак је вођен пред Прекршајним судом у Београду (у даљем тексту: „Прекршајни суд”). Истог дана суд је извео доказе саслушањем подносиоца и полицијског службеника В.С. који је извршио хапшење. Пошто су се њихови искази разликовали (видети ст. 8–9. горе), суд је наложио и спровео суочење лицем у лице. Подносилац је затражио од суда да прибави видео-материјал са безбедносних камера оближње продавнице, наводећи да би то потврдило његову верзију догађаја. Међутим, суд је одбио тај предлог, уз образложење да су чињенице потпуно и тачно утврђене на основу доказа изведених на јавној расправи. Након саслушања странака и спровођења суочавања, суд је огласио подносиоца одговорним и осудио га на казну затвора у трајању од 60 дана. Пресуда је одмах постала извршна.

11. Подносилац је уложио жалбу на ову пресуду. У својој жалби, он је тврдио да је Прекршајни суд утврдио да су чињенице потпуно утврђене упркос томе што је само извео доказ саслушањем њега и полицијског службеника који је извршио хапшење, а које није било суштински доследно. Он се посебно жалио да је суд, без навођења разлога, одбио његов захтев да се прибави видео-материјал забележен безбедносним камерама оближњих објеката који би могао да разјасни чињенице и потврди веродостојност изјава које поткрепљују његову одбрану. Подносилац је тврдио да је суд тиме пропустио да реши очигледна неслагања између исказа, те да је поступио супротно члану 254. Закона о прекршајима, којим се захтева да се наведу разлози за одбијање предлога за извођење доказа (видети став 27 у наставку).

12. Дана 16. јула 2020. године, Прекршајни апелациони суд (у даљем тексту: „Апелациони суд”) је поништио првостепену пресуду. Утврђено је, између осталог, да Прекршајни суд није навео разлоге за одбијање предлога подносиоца да се прибави видео-материјал са надзорних камера. Апелациони суд је наложио поновно суђење и наложио Прекршајном суду да донесе нову одлуку која садржи правилно и разумљиво образложење.

13. Дана 21. августа 2020. године, Прекршајни суд је одржао рочиште у поновљеном првостепеном поступку. На том рочишту, полицијски службеник који је извршио хапшење је поново дао свој исказ. Бранилац подносиоца је поновио суду предлог да се прибави видео-материјал са надзорних камера, а такође је предложио и да се саслуша извесни Д.Б. у својству сведока, наводећи да је подносилац на друштвеним мрежама јавно позвао потенцијалне сведоке инцидента да се јаве и сведоче пред судом, уколико су вољни, и да је Д.Б. одговорио на тај позив, уз навођење да је био присутан током инцидента. Међутим, суд је одбио те предлоге, сматрајући их непотребним јер су чињенице о инциденту већ биле утврђене на основу доказа изнетих на рочишту, наиме на основу изјаве полицијског службеника који је извршио хапшење, изјаве самог подносиоца и суочења лицем у лице. Истог дана суд је поново огласио подносиоца одговорним за прекршај због вређања полицијских службеника дана 11. јула 2020. године. Суд је подносиоцу изрекао новчану казну у износу од 120.000 српских динара (RSD), што је еквивалентно износу од 1.020 евра (EUR), и ослободио га плаћања

трошкова поступка. Приликом израчунавања новчане казне коју подносилац треба да плати, суд је узео у обзир време које је подносилац провео на задржавању између 11. и 12. јула 2020. године, као и време казне затвора коју је издржао између 12. и 16. јула 2020. године на основу казне затвора изречене претходном првостепеном пресудом. То је све довело до тога да је преостали износ новчане казне који је подносилац требало да плати износио RSD 115.000 (EUR 980).

14. Подносилац је уложио жалбу, тврдећи, између осталог, да суд није навео било какве разлоге за одбијање његових предлога за прибављање видео-материјала са надзорних камера и саслушавање предложеног сведока, супротно изричитом налогу Апелационог суда (видети став 12 горе). Подносилац се такође жалио да је пресудом повређен члан 254. Закона о прекршајима, којим се захтева да пресуде морају бити образложене (видети став 27. у наставку), као и његово право на правично суђење према чл. 32. и 33. Устава Републике Србије и члану 6. Конвенције.

15. Апелациони суд је 21. септембра 2020. године потврдио првостепену пресуду. У свом образложењу, суд је утврдио да је Прекршајни суд у поновљеном поступку у потпуности поступио по његовом налогу. Даље је утврдио да су жалбе у вези са одбијањем предлога одбране да суд прибави видео-материјал са неколико безбедносних камера и да саслуша сведок Д.Б., наводног сведока инцидента, биле неосноване. Конкретно, Апелациони суд је сматрао да речи, које је оптужени упутио полицијским службеницима, нису могле бити утврђене ни видео-материјалом, нити исказом предложеног сведока. Ово из разлога што су безбедносне камере снимале само видео-записе без звука, што је онемогућавало утврђивање реченог. Такође је утврдио да предложени сведок није могао дати исказ о чињеницама случаја, јер није био у друштву оптуженог нити близу полицијских службеника, те стога није могао да чује речи које је оптужени изговорио.

16. Дана 28. октобра 2020. године, након окончања прекршајног поступка, Прекршајни суд је одобрио захтев подносиоца да изречену новчану казну плати у шест месечних рата.

17. Дана 4. децембра 2020. године, Прекршајни суд је опозвао своју претходну одлуку којом је подносиоцу дозволио плаћање казне у ратама, уз констатацију да подносилац исту није платио. Суд је потом покренуо поступак извршења. Он је наложио принудну наплату неизмирене новчане казне у износу од RSD 115.000 запленом средстава са банковних рачуна подносиоца. Међутим, пошто је наплаћен износ од само RSD 4.661 (EUR 38), суд је поништио своју одлуку те је, 3. фебруара 2021. године, заменио неплаћени део новчане казне казном затвора у трајању од 60 дана.

18. Након изрицања затворске казне, подносилац се није добровољно појавио пред Прекршајним судом како би отпочео са њеним издржавањем. Суд је стога наложио надлежним полицијским органима да подносиоца приведу ради извршења казне. Међутим, мере предузете у том циљу су се показале неуспешним јер подносилац није могао бити пронађен. Суд је потом тражио налог за хапшење како би се казна извршила.

19. Дана 10. октобра 2022. године, Прекршајни суд је обуставио поступак извршења на основу тога што је истекао апсолутни рок застарелости пре него што је казна могла бити извршена.

III. ПОСТУПАК ПРЕД УСТАВНИМ СУДОМ

20. Подносилац је 29. октобра 2020. године поднео уставну жалбу. Он се притуживао да је пресуда Прекршајног суда била заснована искључиво на исказу полицијског службеника који је извршио хапшење, и да суд није навео разлоге за своје одбијање да прибави видео-материјал са надзорних камера или да саслуша предложеног сведока одбране. Подносилац је такође тврдио да је образложење Апелационог суда било произвољно, посебно зато што је исти тврдио да предложени сведок није био у његовом друштву и да стога није могао да сведочи о релевантним догађајима. Подносилац је тврдио да је Апелациони суд измислио ту чињеничну тврдњу, јер одбрана никада није покренула питање да ли је сведок био у његовом друштву, нити се таква тврдња ослањала на било који предлог за извођење доказа, нити је била утврђена било којим доказом у списима предмета, укључујући изјаве сведока, полицијске извештаје или захтев за покретање поступка. Одбрана је предложила да сведок не сведочи о томе да ли је чуо конкретне речи упућене полицијским службеницима, већ да утврди да ли може да сведочи о било којим релевантним аспектима хапшења, укључујући локацију подносиоца, положај полицијских службеника и редослед догађаја. Штавише, подносилац је навео да тражени видео-материјал није затражен како би се утврдила тачна формулација коју је он наводно користио, већ да би се показало да није прошао поред полицијских службеника и да стога није био у позицији да им упути увреде, с обзиром на то да су се налазили на значајној удаљености од њега.

21. Уставни суд је дана 23. маја 2023. године одбацио уставну жалбу подносиоца. Он је утврдио да су пресуде Прекршајног суда биле адекватно образложене и да су притужбе подносиоца биле природе четвртостепеног поступка. Та одлука је уручена адвокату подносиоца 23. јуна 2023. године.

РЕЛЕВАНТНИ ПРАВНИ ОКВИР

I. ЗАКОН О ЈАВНОМ РЕДУ И МИРУ (ОБЈАВЉЕН У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”, бр. 6/16 и 24/18)

22. Члан 22. прописује да ће свако ко увреди службено лице у вршењу службене дужности бити кажњен новчаном казном од RSD 50.000 до RSD 150.000 или казном затвора од 30 до 60 дана.

II. ЗАКОН О ПРЕКРШАЈИМА (ОБЈАВЉЕН У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”, бр. 65/13 и 13/16)

23. Члан 33. прописује да се за прекршај могу прописати следеће казне: казна затвора, новчана казна или рад у јавном интересу.

24. Према чл. 38. и 41, уколико кажњено лице не изврши, у целости или делимично, сате изречене казне рада у јавном интересу, или не плати (у целини или делимично) новчану казну, суд може заменити неизвршене часове рада у јавном интересу или неисплаћени износ новчане казне казном затвора. Новчана казна изречена малолетном лицу се не може заменити казном затвора.

25. Члан 84. прописује да се прекршајни поступак не може покренути нити водити ако протекне једна година од дана када је прекршај учињен, осим у погледу одређених посебних категорија прекршаја. У сваком случају, покретање и вођење прекршајног поступка застарева кад протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост.

26. Члан 92. прописује да суд оцењује доказе по свом слободном уверењу. Чињенице које суд узима као доказане се морају утврдити на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно, свих доказа заједно и на основу резултата целокупног поступка.

27. Према члану 254, у образложењу пресуде се мора укратко изнети садржина захтева за покретање прекршајног поступка и утврђено чињенично стање уз навођење доказа на основу којих су поједине чињенице доказане. Суд такође мора објаснити из којих разлога такве чињенице узима као доказане или недоказане, из којих разлога није уважио поједине предлоге странака, прописе на којима се заснива пресуда и разлоге за сваку тачку пресуде.

28. Чл. 280. и 281. прописују да се прекршајни поступак окончан правноснажном одлуком може поновити када окривљени стекне могућност да употреби одлуку Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права, уколико би то могло да буде од утицаја на доношење повољније одлуке по окривљеног. Захтев за понављање поступка подноси се у року од 60 дана од дана када је странка сазнала за постојање пресуде Суда којом је утврђена таква повреда.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТ. 1. И 3(д) КОНВЕНЦИЈЕ

29. Подносилац се притуживао да су домаћи судови одбили да саслушају сведока одбране и да су одбили да прибаве доказни видео материјал, за које је веровао да би могли да потврде његову верзију догађаја и докажу његову невиност. Подносилац се позивао на члан 6. ст. 1. и 3 (д) Конвенције, који у свом релевантном делу гласи:

„1. Свако, током одлучивања о ... кривичној оптужби против њега, има право на

правичну ... расправу ... пред ... судом

...

3. Свако ко је оптужен за кривично дело има следећа минимална права:

...

(г) да испитује сведоке против себе или да постигне да се они испитају и да се обезбеди присуство и саслушање сведока у његову корист под истим условима који важе за оне који сведоче против њега;

... ”

А. Допуштеност

1. Компатибилност ratione materiae

30. Влада не спори да се предметни прекршајни поступак тичао „кривичне оптужбе” против подносиоца у смислу члана 6. став 1. Конвенције, и да је као такав јасно повлачио гаранције те одредбе. Суд не види разлог да сматра другачије.

2. Рок од четири месеца

31. Влада је тврдила да је подносилац поднео представку након истека рока од четири месеца утврђеног чланом 35. став 1. Конвенције. Она је тврдила да је одлука Уставног суда уручена адвокату подносиоца 23. јуна 2023. године, што значи да је рок од четири месеца за подношење представке истекао 23. октобра 2023. године. Влада је такође констатовала да је образац представке имао печат Секретаријата Суда који је указивао на 30. октобар 2023. године као датум пријема представке, што је било након истека наведеног рока.

32. Подносилац је у свом одговору навео да је оригинални образац представке послат 23. октобра 2023. године – то јест, још увек унутар рока за подношење представке – и да је Суду доставио сва тражена документа, укључујући и коверту са печатом Поште Србије којим се потврђује датум када је препоручено писмо предато пошти.

33. Суд констатује да је подносилац доставио документарне доказе који показују да је коверта са обрасцем представке предата пошти као препоручено писмо 23. октобра 2023. године, односно у року прописаном чланом 35. став 1. Конвенције.

34. Сходно томе, приговор Владе мора бити одбачен.

3. Закључак о допуштености

35. Суд даље констатује да предметна притужба није ни очигледно неоснована нити недопуштена по било ком другом основу наведеном у члану 35. Конвенције. Према томе, она се мора прогласити допуштеном.

В. Основаност

1. Поднесци подносиоца

36. Подносилац је тврдио да је поступак против њега био неправичан јер је његова осуда била заснована искључиво на исказу полицијског службеника који га је ухапсио, и да му је ускраћено право да позове сведока и достави видео-материјал. Првостепени суд није навео било какве разлоге за одбијање његових предлога у том погледу, док је образложење које је дао другостепени суд било само привидне природе, нелогично и није имало никакве везе са разлозима на основу којих су ти докази уопште тражени. С обзиром на то да је изјава полицијског службеника који је извршио хапшење била једини инкриминишући доказ, постојала је очигледна неједнакост оружја.

2. Поднесци Владе

37. Влада је тврдила да права подносиоца према члану 6. ст. 1. и 3. Конвенције нису била повређена. Она је тврдила да питања која се односе на допуштеност и оцену доказа првенствено спадају у надлежност домаћих судова, и сложила се са образложењем прекршајних судова. Како је Апелациони суд правилно утврдио, пошто предложени сведок одбране није раније поменут у поступку као присутан у релевантно време, он се није могао сматрати поузданим извором за утврђивање чињеница. Влада се такође сложила са домаћим судовима да је видео-материјал са оближњих надзорних камера био ирелевантан јер исте нису забележиле звук, те стога такви видео-снимци нису могли ни да потврде ни да оповргну да су наводне речи изговорене. Влада је даље тврдила да начело једнакости оружја не подразумева обавезу домаћих судова да одобре сваки предлог за испитивање доказа, већ захтева да се свакој странци пружи реална прилика да изнесе свој случај под условима који је не стављају у значајно неповољнији положај у односу на супротну странку. Подносилац је уживао такву прилику и у потпуности ју је искористио изношењем своје верзије догађаја, учествовањем у суочењу са полицијским службеником који га је ухапсио и подношењем процесних поднесака. Апелациони суд је јасно и довољно изложио разлоге за своју пресуду, нарочито у погледу одбијања предлога подносиоца за испитивање предложеног сведока и да првостепени суд прибави и прегледа видео материјал са надзорних камера. Коначно, с обзиром на лакшу природу предметног прекршаја, релативно благе изречене казне и поједностављен и убрзан карактер прекршајног поступка, Суд би требао да пружи држави широко поље слободне процене у складу са чланом 6. Конвенције.

38. Влада је такође скренула пажњу на шири друштвени контекст у којем су се догађаји одиграли. Неколико дана пре и на сâм дан инцидента, у Београду су се одржали „ненајављени” протести након објаве строжих мера усмерених на сузбијање епидемије заразне болести *COVID-19* (видети ст. 5–7. горе). Ти протести су брзо ескалирали у инциденте који су укључивали материјалну штету и озбиљно нарушавање јавног реда и мира. За ту ситуацију се могло рећи да је изазвала „висок степен друштвених тензија и несигурности”, што је захтевало „хитно и одлучно реаговање” надлежних органа како би се осигурала безбедност јавности и одржао јавни ред и мир. У том контексту, домаћи судови су с правом препознали важност очувања ауторитета јавних органа и јасно ставили до знања да се „насилно понашање, укључујући вербално насиље”, не може толерисати, чак ни у околностима повећаних друштвених тензија.

3. Оцена Суда

(а) Општа начела

39. Суд понавља да је, према члану 6. Конвенције, допуштеност доказа првенствено питање које се регулише домаћим правом, те задатак Суда није да донесе одлуку о томе да ли су изјаве сведока правилно прихваћене као доказ, већ да утврди да ли је поступак у целости, укључујући начин на који су докази прикупљени, био правичан. Члан 6. став 3 (д) Конвенције не захтева присуство и испитивање сваког сведока у прилог окривљеном; суштински циљ те одредбе, како је назначено речима „под истим условима”, јесте да се обезбеди потпуна „једнакост оружја” у предметној ствари (видети *Murtazaliyeva против Русије* [ВВ], број 36658/05, став 139, од 18. децембра 2018. године, са даљим референцама). Поред тога, када предлог окривљеног за испитивање сведока није злонамеран, када је довољно образложен, релевантан за предмет оптужбе и када би вероватно могао ојачати положај одбране или чак довести до ослобађајуће пресуде окривљеног, домаће власти морају пружити релевантне разлоге за његово одбацивање (видети *Vidal против Белгије*, од 22. априла 1992. године, став 34, Серија А број 235-Б; *Polyakov против Русије*, број 77018/01, ст. 34–37, од 29. јануара 2009. године; *Sergey Afanasyev против Украјине*, број 48057/06, ст. 70–71, од 15. новембра 2012. године; и *Торић против Хрватске*, број 51355/10, став 42, од 10. октобра 2013. године). Коначно, Суд је такође признао, иако у контексту члана 10, улогу оних који снимају протесте путем друштвених медија као функцију која може бити од посебног значаја у кризним ситуацијама које се брзо развијају (видети *Tsaava и други против Грузије* [ВВ], бр. 13186/20 и 4 друге представке, ст. 374–379, од 11. децембра 2025. године).

40. У предмету *Murtazaliyeva* (цитиран горе, став 158.), Суд је формулисао следећи троделни тест за процену да ли је испоштовано право на позивање сведока одбране према члану 6, став 3(д):

(1) да ли је предлог за испитивање сведока био довољно образложен и релевантан за предмет оптужбе; (2) да ли су домаћи судови размотрили релевантност тог сведочења и дали довољне разлоге за своју одлуку да не испитују сведока на суђењу; и (3) да ли је одлука домаћих судова да не испитују сведока поткопала укупну правичност поступка.

41. У погледу првог елемента, неопходно је испитати да ли је исказ сведока могао утицати на исход суђења или да ли се разумно могло очекивати да ојача позицију одбране. „Довољност” образложења предлога одбране за саслушање сведока зависиће од процене околности датог случаја, укључујући примењиве одредбе домаћег права, фазу и напредак поступка, правну аргументацију и стратегије које странке спроводе и њихово понашање у поступку (*ibid.*, ст. 160–61.).

42. Што се тиче другог елемента теста, генерално гледано, релевантност сведочења и довољност разлога које је изнела одбрана у околностима случаја одредиће обим и ниво детаљности процене потребе да се обезбеди присуство и испитивање сведока од стране домаћих судова. Сходно томе, што су аргументи које изнесе одбрана јачи и тежи, то испитивање мора бити пажљивије и образложење домаћих судова, уколико одбију предлог одбране за испитивање сведока, мора бити убедљивије (*ibid.*, став 166.).

43. Што се тиче процене свеукупне правичности као трећег елемента теста, усклађеност са захтевима правичног суђења се мора испитати у сваком случају имајући у виду развој поступка у целини, а не на основу изолованог разматрања једног одређеног аспекта или једног одређеног инцидента. Иако би закључци прва два корака теста генерално могли снажно указати на то да ли је поступак био правичан, не може се искључити да би одређени, додуше изузетни, случајеви разматрања правичности могли довести до супротног закључка (*ibid.*, ст. 167–68.).

44. Коначно, у вези са притужбом подносиоца поводом одбијања домаћих судова да испитају доказни видео материјал, Суд сматра да је горе наведени тест, како је наведен у предмету *Murtazaliyeva* (цитиран горе), потребно применити *mutatis mutandis* и на предметни случај (видети *Abdullayev против Азербејџана*, број 6005/08, став 60, од 7. марта 2019. године).

(b) Примена ових начела на предметни случај

45. На самом почетку, Суд констатује да Закон о прекршајима прописује затворску казну као могућу казну за прекршаје, као и две друге казне – тј. новчану казну и рад у јавном интересу – које се могу преиначити у казну затвора (видети ст. 23–24. горе). С тим у вези, Суд примећује да све казне према наведеном Закону могу напослетку довести до изрицања затворске казне, као и да прекршајни поступци у Србији начелно спадају у кривични део члана 6. Конвенције, што Влада није оспорила (видети став 30. горе), и да је гаранције те одредбе потребно примењивати са пуном строгошћу (упоредити са предметом *Marčan против Хрватске*, број 40820/12, ст. 37–38, од 10. јула 2014. године, у којем је Суд узео у обзир чињеницу да није постојала претња затвором према важећем домаћем праву). Ово је посебно тачно у предметном случају, с обзиром на то да је за релевантни прекршај, због кога је подносилац осуђен, запређена казна затвора до 60 дана (видети став 22 горе). Заиста, та казна је првобитно изречена подносиоцу и на крају је спроведена, мада само делимично (видети ст. 10. и 13. горе). С обзиром на горе наведено, иако признаје шири контекст друштвених немира и појачаних друштвених тензија у предметно време, Суд не може да прихвати аргумент Владе да су постојале посебне околности које оправдавају мању строгоћу приликом процене усклађености са захтевима једнакости оружја садржаним у члану 6. Конвенције. Суд, у сваком случају, примећује да чак и када се гаранције члана 6. не примењују нужно са пуном строгошћу, одбијање да се сведок испита ипак може представљати кршење те одредбе (видети *Hannu Lehtinen против Финске*, број 32993/02, ст. 48–49, од 22. јула 2008. године).

46. Када је реч о првом елементу теста *Murtazaliyeva*, Суд констатује да је подносилац желео да испита сведока који је пристао да сведочи као одговор на јавни позив подносиоца за приступање сведока, и који је тврдио да је био присутан на месту инцидента у релевантно време. Предложено сведочење није било ограничено на то да ли је сведок чуо речи које су наводно биле упућене полицијским службеницима, већ се односило на локацију подносиоца, положај полицијских службеника и редослед догађаја у целини. Поред тога, подносилац је затражио да се прибави видео материјал са оближњих надзорних камера како би се разјаснио просторни однос између њега и полицијских службеника, и како би се утврдило да ли је био у позицији да им се обрати, како је наводила полиција, или су га полицијски службеници приметили из даљине и пратили, како је он тврдио. С обзиром на спорне чињеничне околности и супротстављене верзије догађаја, Суд сматра да предлози за саслушање предложеног сведока и достављање видео материјала нису били злонамерне природе, да су били довољно образложени и да су се разумно могли сматрати способним да додатно расветле низ догађаја, те да су стога били релевантни за предмет оптужбе (видети *Polyakov*, цитиран горе, став 34; и *Murtazaliyeva*, цитиран горе, ст. 160–61.).

47. Што се тиче другог елемента, Суд примећује да је Прекршајни суд одбио предлог да прибави видео материјал са надзорних камера, уз мању напомену да су чињенице већ утврђене на основу доказа изнетих на рочишту (видети став 10. горе). Упркос томе што му је Апелациони суд наложио да се позабави овим питањем (видети став 11. горе), он је накнадно поновио наведено образложење без даљег разрађивања, а такође је одбио и да саслуша предложеног сведока (видети став 13. горе). Апелациони суд је тек током другог круга поступака покренутих по жалби дао образложење да сведок није могао чути речи које је подносилац наводно упутио полицијским службеницима јер није био са подносиоцем нити у непосредној близини полицијских службеника, као и да је видео материјал са надзорних камера беспредметан (видети став 15. горе). Чини се да је тај закључак био заснован на имплицитној претпоставци да је подносилац ходао сам. Међутим, чак и под претпоставком да је то тако било, то не би искључило могућност да је пролазник могао видети или чути шта се дешава. Чак и ако није могао да сними наводну вербалну размену, видео-снимци су ипак могли да помогну домаћим судовима приликом процене просторне конфигурације инцидента, релативног положаја умешаних лица и веродостојности супротстављених исказа. Штавише, Суду је очигледно да се одбрана ослањала на предложене доказе како би разјаснила низ догађаја у целини, а не само наводну вербалну размену. Одбијањем да саслушају сведока или да прибаве видео материјал са надзорних камера, домаћи судови нису извршили никакву суштинску процену доказне вредности предложених доказа, на основу претпоставки које нису изричито испитане у оквиру поступка. С обзиром на горе наведено, не може се рећи да су домаћи судови пружили релевантне разлоге за одбацивање предлога одбране (видети такође *Vidal*, став 34; *Polyakov*, ст. 34–35; *Topić*, став 42; и *Murtazaliyeva*, ст. 162–66, сви цитирани горе).

48. Када је реч о трећем елементу теста, Суд констатује да је осуда подносиоца у суштини била заснована на сведочењу полицијског службеника који га је ухапсио, при чему је случај зависио од веродостојности његовог исказа, а не од исказа подносиоца. У таквим околностима, одбијање да се саслуша сведок одбране који је способан да пружи алтернативни исказ, заједно са одбијањем да се прибаве објективни доказни видео-материјали, значајно је ограничило могућност одбране да ефективно оспори верзију догађаја коју је изнео орган гоњења. Узета заједно, та одбијања су лишила домаће судове потенцијално одлучујућег материјала за утврђивање чињеница и спречила одбрану да ефективно оспори тврдње органа гоњења. Суд стога закључује да домаћи судови нису спровели суштинско испитивање релевантности предложених доказа и да нису пружили

довољне разлоге за одбијање да исте прибаве и испитају, супротно захтевима члана 6. ст. 1. и 3. (д) Конвенције, чиме су нарушили свеукупну правичност поступка.

49. Сходно томе, дошло је до повреде права подносиоца према члану 6. ст. 1. и 3 (д) Конвенције.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 УЗ КОНВЕНЦИЈУ

50. Подносилац се даље притуживао на повреду члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију због новчане казне која му је изречена у прекршајном поступку.

51. Будући да притужба по члану 1. Протокола број 1 уз Конвенцију суштински произилази из наводно неправичног карактера поступка (члан 6. Конвенције) који је довео до изрицања новчане казне, Суд сматра да је испитао главно правно питање постављено у предметној представи, те да нема потребе да донесе посебну одлуку о допуштености и основаности притужбе по члану 1. Протокола број 1 уз Конвенцију (видети *Центар за правне ресурсе у име Valentin Cătreanu против Румуније* [ВВ], број 47848/08, став 156, ЕСЉП 2014).

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

52. Члан 41. Конвенције гласи:

„Када Суд утврди повреду Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној страни.”

53. У свом захтеву за правично задовољење, подносилац је тражио накнаду на име нематеријалне штете, наводећи износ од EUR 7.850 у једном пасусу и износ од EUR 8.750 у наредном пасусу.

54. Влада је оспорила овај захтев.

55. Суд истиче да, када је подносилац претрпео повреду права гарантованих чланом 6. Конвенције, он треба, колико је то могуће, бити стављен у положај у којем би се нашао да захтеви те одредбе нису били занемарени, и да би најприкладнији облик правне заштите, у принципу, било поновно отварање поступка ако се то затражи (видети, на пример, *Öcalan против Турске* [ВВ], број 46221/99, став 210, ЕСЉП 2005-IV, и *Роров против Русије*, број 26853/04, став 263, од 13. јула 2006. године). Међутим, у специфичним околностима предметног случаја, неизвесно је да ли би поновно отварање поступка и даље било у стању да пружи практично обештећење. Наиме, иако чл. 280. и 281. Закона о прекршајима прописују могућност поновног вођења спорног поступка на основу пресуде Суда (видети став 28. горе), није сигурно да би у предметном случају то заиста било могуће с обзиром на то да је кривично гоњење за предметни прекршај у међувремену могло застарети (видети ст. 19. и 25. горе). Из тога следи да утврђивање повреде Конвенције не може само по себи представљати довољно правично задовољење у погледу било какве нематеријалне штете коју је претрпео подносилац. Суд је такође мишљења да је подносилац, у сваком случају, засигурно претрпео одређену нематеријалну штету. Имајући у виду природу повреде утврђене у предметном случају и дајући своју процену на правичној основи, како се захтева чланом 41. Конвенције, Суд додељује подносиоцу износ од EUR 3.600 у вези с тим, заједно са било којим порезом који се може наплатити на тај износ.

56. Подносилац није поднео захтев за накнаду било каквих трошкова и издатака. Сходно томе, Суд неће доделити никакав износ по овом основу.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* притужбу на основу члана 6. Конвенције допуштеном;

2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. ст. 1. и 3. (д) Конвенције;

3. *Утврђује* да нема потребе за испитивањем допуштености и основаности притужбе по члану 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;

4. Утврђује,

(а) да Тужена држава мора да исплати подносиоцу, у року од три месеца од дана када ова пресуда постане правоснажна у складу са чланом 44. став 2. Конвенције, износ од EUR 3.600 (три хиљаде и шест стотина евра), као и било који порез који се може наплатити подносиоцу у вези са овим износом у погледу накнаде нематеријалне штете, који ће бити конвертован у валуту Тужене државе по курсу важећем на датум поравнања;

(b) да, по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба исплатити обичну камату на горе наведени износ по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена;

5. *Одбацује* преостали део захтева подносиоца за правичним задовољењем.

6. Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 16. јуна 2026. године, у складу са Правилем 77. ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Milan Blaško

Секретар

Ioannis Ktistakis

Председник